

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ที่เกี่ยวข้อง
 - ๑.๑ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด
 - ๑.๒ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด
๒. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดของผู้บริหารทั้งในแง่ที่ปฏิบัติจริง และ ที่ควรปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ๒ ฉบับ โดยแยกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร (อธิการ) และแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์ ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้โดยส่วนรวมเป็นแบบตรวจสอบการปฏิบัติงาน และแบบที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งเป็น ๓ ตอน ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์และได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด ๖๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๒ ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น ๗๒ ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ มีขมิ้มเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดของผู้บริหารโดยใช้อัตราส่วนวิกฤต (Critical Ratio) ทดสอบค่า ที-เทสต์ (t-test)

สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ๑.๑ ผู้บริหารส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๗๘.๑๒ เป็นเพศชาย สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๖๘.๘๗ เป็นเพศหญิง

๑.๒ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ สำหรับหัวหน้าบรรณาธิการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๕ - ๒๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๔

๑.๓ ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารไม่ถึง ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐

๑.๔ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ สำหรับหัวหน้าบรรณาธิการส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง ๕ - ๑๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗๒

๑.๕ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๕ สำหรับหัวหน้าบรรณาธิการส่วนใหญ่มีวุฒิทางบรรณาธิการศาสตร์ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๕๗

๒. บทบาทที่ปฏิบัติจริง ของผู้บริหาร ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านต่าง ๆ

๒.๑ บทบาทที่ปฏิบัติจริง ของผู้บริหาร ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านการเงิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการ (จากตารางที่ ๖)

ผู้บริหารเห็นว่าได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณาธิการเห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน ส่วนเรื่อง que หัวหน้าบรรณาธิการเห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง ให้โอกาสแก่บรรณาธิการมีส่วนร่วมในการตั้งงบประมาณห้องสมุด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการแล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด ๑๓ ข้อนั้นมีอยู่ ๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณาธิการ

๒.๒ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านมูกลากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๗)

ผู้บริหารเห็นว่าตนเอง ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหาร ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่า ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง พิจารณาความดีความชอบของมูกลากรโดยเท่าเทียมกัน และเรื่อง ที่ผู้บริหาร ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับน้อย ได้แก่ เรื่อง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ส่วนเรื่อง ที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหาร ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง ให้บรรณารักษ์มีส่วนในการคัดเลือกมูกลากร

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อ นั้นมีอยู่ ๑๔ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเอง ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๒.๓ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านมูกลากร สถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๘)

ผู้บริหารเห็นว่าตนเอง ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหาร ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่า ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง สนับสนุนให้มีอาคารเอกเทศ และหัวหน้าบรรณารักษ์ก็มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๖ ข้อ นั้นมีอยู่ ๗ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเอง ได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๒.๔ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดกานกิจกรรมและบริการของห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๕)

ผู้บริหารเห็นว่าได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่าได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ เรื่อง ให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือ ส่วนเรื่องที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทมากเป็นอันดับหนึ่งก็ได้แก่ เรื่อง ให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือ เช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๑ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๓. บทบาทที่คาดหมายว่าควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดกานกิจกรรมต่าง ๆ

๓.๑ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดกานการเงิน ตามความคาดหวังของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๑๑) ปรากฏว่าทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็มีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติงานห้องสมุดกานการเงินโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๓ ข้อนั้นมีเพียง ๑ ข้อเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ได้แก่ ข้อ ทำรายงานเสนอกกรม ซึ่งหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของผู้บริหาร

๓.๒ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านมูกลากร ตามความคาดหวังของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๑๒) ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติงานห้องสมุดค่านมูกลากรโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรื่อง ให้บรรณารักษ์มีส่วนร่วมคัดเลือกมูกลากร เป็นเรื่องที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่งในเรื่อง ให้บรรณารักษ์เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีเพียง ๒ ข้อเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ได้แก่ ข้อแนะแนวส่วนตัวและหน้าที่ราชการแก่มูกลากร, ยกย่องบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานดีเกิน ซึ่งทั้งสองข้อนี้ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติในระดับมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๓.๓ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด ตามความคาดหวังของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๑๓) ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติงานห้องสมุดค่านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง สนับสนุนให้มีอาคารเอกเทศนั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่าทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๔ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านกิจกรรมและบริการของห้องสมุด ตามความคาดหวังของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๑๔) ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็มีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติงานห้องสมุดค่านกิจกรรมและบริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก เรื่อง สนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษนั้น ผู้บริหารเห็นว่าควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่งใน เรื่อง กระตุ้นให้อาจารย์และนักศึกษาใช้บริการห้องสมุด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีเพียง ๔ ข้อเท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ได้แก่ ข้อ ร่วมในการวางนโยบายเลือกหนังสือ, กระตุ้นให้บรรณารักษ์คิดกิจกรรมใหม่ ๆ สนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษ, ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงการให้บริการ ซึ่งข้อเหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติในระดับมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๔. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ว่าควรปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

๔.๑ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุดด้านการเงินของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารนั้น (จากตารางที่ ๑๖) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๓ ข้อนั้นมีอยู่ ๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติมากกว่าที่ปฏิบัติจริง มีเพียง ๔ ข้อเท่านั้นที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๔.๒ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุด ด้านบุคลากรของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารนั้น (จากตารางที่ ๑๗) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๐ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง และอีก ๑๐ ข้อนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๔.๓ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดค่านาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารนั้น (จากตารางที่ ๑๔) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๖ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๒ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง มีเพียง ๔ ข้อเท่านั้นที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๔.๔ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดค่านักกิจกรรมและบริการของห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารนั้น (จากตารางที่ ๑๕) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง มีเพียง ๕ ข้อเท่านั้นที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๕. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๕.๑ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุด ค่านการเงินของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ (จากตารางที่ ๒๐) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๓ ข้อนั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง

๕.๒ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดค่านบุคลากรของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น (จากตารางที่ ๒๑) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๔ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง มีเพียง ๒ ข้อเท่านั้นที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๕.๓ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุดค่านาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น (จากตารางที่ ๒๒) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๖ ข้อนั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง

๕.๔ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดค่านกิจกรรมและบริการของห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น (จากตารางที่ ๒๓) ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อ นั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

๑. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีอายุระหว่าง ๔๐ - ๔๔ ปี และมีอายุราชการระหว่าง ๒๑ - ๒๕ ปี เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มีวัยและวุฒิสูง ได้รับราชการและมีประสบการณ์ในการทำงานมานานพอที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งระดับผู้บริหาร

สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๕ - ๒๙ ปี และมีอายุราชการระหว่าง ๕ - ๑๐ ปี และหัวหน้าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จะมีวุฒิทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

๒. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด

๒.๑ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านการเงิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อ

พิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้า
บรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่าจากแบบสอบถาม ๑๓ ข้อนั้นมีอยู่ ๕ ข้อที่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ แสดงว่าความคิดเห็นโดย
เฉลี่ยไม่สอดคล้องกัน ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ
อ่านบทความสะกดกโนการเบิกจ่ายเงิน เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารจะ
ต้องรับผิดชอบโดยตรง และเป็นเรื่องที่จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดคล่องตัวยิ่ง
ขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทในเรื่องนี้มาก ส่วนข้อ ทำรายงาน
เสนอกรมนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะใน
พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้กำหนดให้คณะกรรมการวิทยาลัยครูมีอำนาจ
หน้าที่จัดทำงบประมาณและทำรายงานแสดงผลงานรับ - จ่าย ประจำปีของวิทยาลัย
เสนอกรมการฝึกหัดครู^๑ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทในเรื่องนี้น้อยที่สุด

สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์นั้นเห็นว่า ผู้บริหารมีบทบาทมากเป็นอันดับหนึ่ง
ในข้อ ให้โอกาสแก่บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในการตั้งงบประมาณของห้องสมุด ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าหัวหน้าบรรณารักษ์เป็นผู้ปฏิบัติกิจการภายในห้องสมุดย่อมรู้ดีกว่า
งานแต่ละประเภทต้องใช้จ่ายเท่าใด ดังนั้นผู้บริหารจึงให้หัวหน้าบรรณารักษ์ได้มีโอ-
กาสตั้งงบประมาณห้องสมุดมากเป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติเหมาะสมตาม
ที่ได้ระบุไว้ในมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย ส่วน ข้อ สนับสนุนอาจารย์หาเงินพิเศษ
เพื่อการดำเนินงานห้องสมุดนั้น หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทเป็นอันดับ
สุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้มีโอกาสที่จะสนับสนุน
อาจารย์แผนกวิชาต่าง ๆ หาเงินพิเศษเพื่อการดำเนินงานห้องสมุด เนื่องจาก
อาจารย์แต่ละแผนกวิชามีงานเฉพาะของแผนกที่จะต้องปฏิบัติมาอยู่แล้ว และอีกประ-
การหนึ่งการพิจารณาความคิดความชอบของอาจารย์ที่จะพิจารณาจากผลงานในแผนกวิชา
มากกว่า

^๑ พ.ร.บ. วิทยาลัยครู ๒๕๑๔, ราชกิจจานุเบกษา ๕๒ (ฉบับพิเศษ)

จากการวิจัยพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ สำนวนความต้องการทางการเงิน และวางนโยบายเกี่ยวกับการเงิน ซึ่งหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติในระดับมากกว่า แสดงว่าผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเห็นว่า เป็นเรื่องที่ตนเองจะต้องรับผิดชอบ และตนเองก็ได้ปฏิบัติมากพอสมควรแล้วจึงประเมินว่าตนเองได้มีบทบาทมาก แต่หัวหน้าบรรณารักษ์อาจจะคาดหวังไว้สูง จึงเห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติไม่มากเท่าที่คาดหวัง

๒.๒ บทบาทที่ปฏิบัติจริง ของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๔ ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ แสดงว่าความคิดเห็นโดยเฉลี่ยไม่สอดคล้องกัน ข้อพิจารณาความถี่ความชอบบุคลากรโดยเท่าเทียมกันนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง เพราะเป็น เรื่องที่ผู้บริหารมีอำนาจโดยตรง ส่วน ข้อ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นตรงกันว่า ผู้บริหารได้มีบทบาทเป็นอันดับสุดท้าย อาจจะเนื่องจากวิทยากรที่มีความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ยังมีอยู่ในวงจำกัด และแต่ละบุคคลต่างมีตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในหน่วยงานของตนเองอยู่แล้ว จึงไม่สะดวกที่จะมาให้ความรู้ได้ตามที่ต้องการ และอีกประการหนึ่งเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ประจำอยู่ในหน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู จึงทำให้ขาดตัวบุคคลที่จะประสานงานค่านนี้ สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นว่า ข้อให้บรรณารักษ์มีส่วนคัดเลือกบุคลากรนั้น ผู้บริหารได้ปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าถ้าให้หัวหน้าบรรณารักษ์ซึ่งมีความรู้และเชี่ยวชาญในงานห้องสมุดได้คัดเลือกบุคลากรผู้อยู่ได้บังคับบัญชาย่อมจะสามารถทดสอบและคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการได้ดีกว่า และยอมให้บุคลากรที่หัวหน้าบรรณารักษ์สามารถควบคุมดูแลให้ปฏิบัติงานตามต้องการได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงได้ปฏิบัติในเรื่องนี้มากเป็นอันดับหนึ่ง

จากภาวะวิจัยพบอีกว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ ข้อ อำนวยความสะดวกแก่บุคลากร, สำนักรวจอัตรากำลังของบุคลากร, วางนโยบายคัดเลือกบุคลากร ซึ่งค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ แสดงว่าผู้บริหารประเมินผลตนเองว่าได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่มากพอสมควรแล้วแต่หัวหน้าบรรณารักษ์อาจคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องมึบทบาทมากเพราะเป็นเรื่องที่มีผลให้ห้องสมุดมีบุคลากรที่ตรงตามต้องการ และเพียงพอสำหรับปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และอีกประการหนึ่งหัวหน้าบรรณารักษ์อาจเห็นว่าในมาตรฐานห้องสมุดได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าบุคลากรแต่ละตำแหน่งจะต้องมีคุณวุฒิ และประสบการณ์เพียงพอกับงานแต่ละประเภท ดังนั้นหัวหน้าบรรณารักษ์จึงเห็นว่าผู้บริหารจะต้องสำรววจอัตรากำลังและวางนโยบายคัดเลือกบุคลากร จึงจะได้บุคลากรที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานที่สุด

๒.๓ บทบาทที่ปฏิบัติจริง ของผู้บริหาร ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ นั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๖ ข้อนั้นมีเพียง ๗ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ส่วนอีก ๙ ข้อนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองมีบทบาทมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ สนับสนุนให้มีอาคารเป็นเอกเทศ ซึ่งหัวหน้าบรรณารักษ์ก็มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน ย่อมแสดงว่าผู้บริหารเห็นความจำเป็นของการมีอาคารห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศว่าจะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และในปัจจุบันนี้วิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีอาคารห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศ ซึ่งเป็นที่น่าพอใจแล้ว ดังนั้น หัวหน้าบรรณารักษ์จึงประมาณได้ว่า ผู้บริหารได้มีบทบาทมากเป็นอันดับหนึ่งในเรื่องนี้ ส่วนข้อ เลือกสถาปนิกนั้น ผู้

บริหารเห็นว่าได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้าย เพราะการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ในวิทยาลัยครู กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครูจะมีบทบาทมากที่สุดตั้งแต่การออกแบบแปลน การเลือกสถาปนิก การให้งบประมาณในการก่อสร้างอาคาร และอีกประการหนึ่ง ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้มอบหมายให้ฝ่ายอาคารสถานที่ของวิทยาลัยปฏิบัติงานแทน ดังนั้นผู้บริหารจึงเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทในเรื่องนี้น้อย

สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่า ข้อ เชิญผู้อำนวยการร่วมปรึกษาในเรื่องครุภัณฑ์นั้นผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะร้านค้าส่วนใหญ่จะทำครุภัณฑ์ห้องสมุดสำเร็จรูปไว้เรียบร้อยแล้ว และครุภัณฑ์ห้องสมุดบางอย่างผู้บริหารระดับสูงกำหนดมาเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นผู้บริหารวิทยาลัยจึงมีบทบาทในเรื่องนี้น้อยมาก

จากการวิจัยยังพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ ข้อ สนับสนุนการปรับปรุงอาคาร และ วางโครงการปรับปรุงอาคาร ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าเรื่องเกี่ยวกับอาคารห้องสมุดของวิทยาลัยครูนั้น ตนเองได้มีบทบาทในการสนับสนุนและวางโครงการปรับปรุงอาคารโดยประสานงานกับฝ่ายอาคารสถานที่อยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารจึงประเมินผลว่าตนเองได้มีบทบาทในเรื่องเหล่านี้มาก ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทน้อยกว่าผู้บริหารได้ประเมินผลตนเอง อาจจะเป็นเพราะบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีการสับเปลี่ยนโยกย้ายอยู่เสมอ ดังนั้นในบางแห่งบรรณารักษ์อาจเข้าไปปฏิบัติงาน เมื่อมีอาคารห้องสมุดที่เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ และยังมีสภาพที่ผู้บริหารเห็นว่ายังไม่สมควรที่จะได้รับการปรับปรุง และอีกประการหนึ่งในการก่อสร้างอาคารห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณเฉพาะการก่อสร้างอาคารเท่านั้น ส่วนครุภัณฑ์ต่าง ๆ ทางวิทยาลัยจะต้องจัดหางบประมาณเอง และการที่อาคารห้องสมุดจะได้รับการปรับปรุงให้ได้อาคารที่สมบูรณ์ที่สุดนั้นต้องใช้เวลาานเพราะงบประมาณมีจำกัด ดังนั้นหัวหน้าบรรณารักษ์จึงมีความเห็นว่า ผู้บริหารไม่ได้สนับสนุนเท่า

ที่ควร และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ข้อ เลือกสถาปนิกนั้น หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้
บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมากกว่าที่ผู้บริหารประเมินผลตนเอง ทั้งนี้เพราะ
ผู้บริหารอาจคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติงานด้านอื่นมากกว่านี้ ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์อาจ
จะไม่ทราบว่า การเลือกสถาปนิกนั้นผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้กำหนดมาให้จึงเห็นว่า
ผู้บริหารวิทยาลัยได้ปฏิบัติมาก

๒.๔ บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดด้าน
กิจกรรมและบริการของห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์
นั้น ปรากฏว่า ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง สำหรับหัวหน้า
บรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และเมื่อ
เปรียบเทียบความแตกต่าง ของความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว
ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๑ ข้อ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ส่วนอีก ๙ ข้อนั้นไม่มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ข้อ ให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือนั้น
ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นตรงกันว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับ
แรก ย่อมแสดงว่าผู้บริหารตระหนักดีว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้งานด้าน
บริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูง และผู้บริหารเองก็มีอำนาจที่จะปฏิบัติ
ได้โดยตรงจึงได้ปฏิบัติมากจนเป็นที่น่าสนใจ ส่วนข้อ ๓ มีส่วนในการเลือกระบบการจัด
หมู่หนังสือ นั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นตรงกันอีกว่า ผู้บริหารได้มีบทบาท
ที่ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องนี้ไม่มาก
และอาจเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งหัวหน้า
บรรณารักษ์ต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงไม่ก้าวล่วงงานของหัวหน้าบรรณารักษ์

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ ข้อ สนับสนุนในการจัด
กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ, กระตุ้นให้บรรณารักษ์คิดกิจกรรมใหม่ ๆ, ให้ความสะดวกในการ
จัดหาหนังสือ, มีส่วนเสนอแนะหนังสือซึ่งผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงมาก
กว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ เพราะผู้บริหารอาจเห็นว่า

งานเหล่านี้เป็นงานที่มีใครระบุว่าผู้บริหารต้องปฏิบัติ แต่ตนเองได้เข้าไปมีส่วนปฏิบัติใน
ฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงประเมินผลตนเองว่าได้ปฏิบัติมากแล้ว
ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์อาจจะคาดหวังไว้สูงว่าผู้บริหารต้องปฏิบัติมากกว่านี้ เพราะผู้
บริหารมีอำนาจสูงสุดของวิทยาลัย ถ้าผู้บริหารได้เข้ามามีบทบาทในงานห้องสมุดมาก
บุคคลอื่นในวิทยาลัยก็จะสนใจและเห็นความสำคัญของห้องสมุดด้วย หัวหน้าบรรณารักษ์
เองไม่มีอำนาจเพียงพอที่จะกำหนดให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมและบริการของห้องสมุด เพราะเป็นงานที่จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ได้นั้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และในมาตรฐาน
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ห้องสมุดควรร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ
เพื่อขยายบริการและเพิ่มพูนประสิทธิภาพของห้องสมุด ดังนั้นหัวหน้าบรรณารักษ์จึงต้อง
การความช่วยเหลือจากผู้บริหารมากที่สุดจึงประเมินผลว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติไม่มากเท่าที่
ต้องการ

๓. บทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุด

๓.๑ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดด้านการ
เงิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหาร
และหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็คาดหมายคล้ายคลึงกันว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติถึงงานด้านนี้โดย
เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อ อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินนั้น ทั้งผู้บริหารและ
หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นตรงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับบท
บาทที่ปฏิบัติจริง (จากตารางที่ ๕) แสดงว่าทั้งสองฝ่ายตระหนักดีว่าเรื่อง อำนวย
ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดมี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ
ทำรายงานเสนอกรม เพราะเป็นเรื่องที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
ประจำวิทยาลัยครูแล้ว และข้อนี้เป็นข้อเดียวที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรมีบทบาท
มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของผู้บริหาร ที่เป็นเช่นนี้เพราะหัวหน้าบรรณารักษ์
อาจจะไม่ทราบว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู

สำหรับข้อ ท้าสติติการเงินนั้น หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าควรเป็นงานที่ฝ่ายห้องสมุดจัดทำมากกว่า เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมงบประมาณของห้องสมุดต่อไป ซึ่งเรื่องนี้ก็ได้ระบุไว้ในมาตรฐานห้องสมุดอย่างชัดเจนอยู่แล้ว

๓.๒ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านมุดลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์นั้น ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็คาดหมายคล้ายคลึงกันว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติงานค่านนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อ ให้บรรณารักษ์มีส่วนคัดเลือกมุดลากรนั้นผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่า ถ้าให้หัวหน้าบรรณารักษ์มีโอกาสคัดเลือกมุดลากรด้วยตนเองแล้ว ย่อมจะไ้คนที่ถูกใจและไ้คนที่มีความดีและคุณสมบัติตรงตามต้องการซึ่ง จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วน ข้อ สอบสวนโทษผิดวินัยร้ายแรง ของมุดลากรนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติน้อยที่สุด เพราะในระบบราชการนั้นการ สอบสวนโทษของข้าราชการจะเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงเป็นผู้แต่งตั้ง ดังนั้นผู้บริหารจึงเห็นว่าตนเองควรมีบทบาทในเรื่องนี้น้อยที่สุด

สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่า ข้อ ให้บรรณารักษ์เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ นั้น เป็นข้อที่ผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับแรก เพราะหัวหน้าบรรณารักษ์อาจเห็นว่า การไ้มีโอกาสเข้าฝึกอบรมอยู่ สมอจะช่วยให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นและอาจจะช่วยในการตัดสินใจแก้ปัญหาค่าง ๆ ไ้ไ้ยิ่งขึ้น ส่วน ข้อ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย เพราะบรรณารักษ์ทราบไ้ว่าวิทยากรที่มีความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มีในวงจำกัด และแต่ละบุคคลต่างก็มีตำแหน่งหน้าที่ที่ตองรับผิดชอบมากอยู่แล้ว

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ ข้อ ยกย่องบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานดีไ้เด่น และ ข้อ แนะนำแนวค่านส่วนตัวและหน้าที่ราชการแก่มุดลากร ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมานานและมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานบุคคลากรดี ผู้บริหารจึงเห็นว่าควรยกย่องบรรณาธิการที่ดีเกินเพื่อให้กำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป และผู้บริหารเห็นว่าควรติดคอแนะแนวทั้งค่านส่วนตัวและหน้าที่ราชการแก่บรรณาธิการเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพราะอาจจะเป็นแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ส่วนหัวหน้าบรรณาธิการอาจจะเห็นว่าเรื่องเหล่านี้ไม่จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องเข้ามามีบทบาทมาก เพราะหัวหน้าบรรณาธิการบางแห่งอาจจะมีขอบกพร่องในการปฏิบัติงาน จึงไม่ต้องการให้ผู้บริหารเข้ามาเกี่ยวข้องมาก

๓.๓ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการนั้นปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการต่างก็มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติงานค่านนี้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อ สนับสนุนให้มีอาคารเป็นเอกเทศนั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการต่างก็คาดหมายตรงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงมา คือ ข้อ สนับสนุนซื้อครุภัณฑ์ใหม่ ๆ ส่วน ข้อ เลือกสถาปนิกนั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการต่างก็คาดหมายไว้ใกล้เคียงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงได้คัดเลือกสถาปนิกไว้แล้ว และแบบแปลนอาคารห้องสมุดทางกรมการฝึกหัดครูก็ได้กำหนดไว้แล้ว เช่นเดียวกันเป็นที่น่าสังเกตว่าทุกข้อไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๓.๔ บทบาทที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดค่านกิจกรรมและบริการของห้องสมุด ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการนั้นปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการต่างก็มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันว่าผู้บริหารควรมีบทบาทโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ข้อ สนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง และ ข้อ สนับสนุนการปรับปรุงห้องสมุดให้ได้มาตรฐานนั้น ผู้บริหารเห็นว่าควรปฏิบัติเป็นอันดับสอง เพราะผู้บริหารอาจจะเห็นว่าการจัดกิจกรรมนั้น เป็นเรื่องที่จะปรากฏผลให้เห็นชัดเจนว่าห้องสมุดได้บรรลุผลตาม

วัตถุประสงค์หรือไม่ และอีกประการหนึ่งผู้บริหารอาจเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของตนที่จะกระทำได้จึงคาดหมายว่าตนเองควรปฏิบัติมากที่สุด ส่วน ข้อ ๒ มีส่วนในการเลือกกระบวนการจัดหมู่หนังสือนั้น ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเองอาจจะมีความรู้ในเรื่องนี้ไม่มากพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมได้

สำหรับหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่งในข้อ ๒ กระตุ้นให้อาจารย์และนักศึกษาใช้บริการ ทั้งนี้เพราะหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารมีโอกาสพบปะและประชุม เป็นทางการกับอาจารย์และนักศึกษามากกว่าหัวหน้าบรรณารักษ์ ถ้าผู้บริหารได้ปฏิบัติก็จะเป็นการช่วยขยายบริการของห้องสมุดให้กว้างขวางยิ่งขึ้นซึ่งตรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย ดังนั้นหัวหน้าบรรณารักษ์จึงคาดหวังให้ผู้บริหารมีบทบาทมากในเรื่องนี้

จากการวิจัยพบอีกว่าข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ ข้อ ๒ ร่วมในการวางนโยบายคัดเลือกหนังสือ, กระตุ้นให้บรรณารักษ์อีกกิจกรรมใหม่ ๆ, สนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษ, ส่งเสริมให้ปรับปรุงการให้บริการ ซึ่งข้อเหล่านี้ผู้บริหารเห็นว่าคุณเองควรปฏิบัติมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่า เรื่องเหล่านี้เป็นงานของบรรณารักษ์โดยตรง จึงเห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติน้อยกว่า ส่วนผู้บริหารเห็นว่าเรื่องเหล่านี้อยู่ในอำนาจที่ตนเองจะกระทำได้จึงคาดหมายไว้สูง ดังนั้นจึงควรที่จะได้กำหนดงานของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน

๔. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

๔.๑ ด้านการเงิน เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านการเงินของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารแล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๓ ข้อนั้นมีอยู่ ๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ โดยที่ค่าคะแนนเฉลี่ยในแง่ที่

ควรปฏิบัติสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ปฏิบัติจริงทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะมีบทบาทในการดำเนินงานห้องสมุดด้านการเงินมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะเป็นเรื่องที่ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบอย่างมาก จึงทำให้ผู้บริหารต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าใช้จ่ายเงินของห้องสมุดร่วมกับบรรณารักษ์ เป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อจัดหาเงินพิเศษโดยคิกต่อหน่วยงานอื่นนั้น มีความแตกต่างกันมากที่สุดโดยที่ผู้บริหารคาดหวังไว้สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยควรมีปัญหาด้านการเงินคือ ใต้เงินงบประมาณน้อยไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องการที่จะจัดหาเงินพิเศษเพิ่มเติมเงินงบประมาณเพื่อให้ได้เงินเพียงพอที่จะดำเนินงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพที่สุด ผู้บริหารจึงเห็นว่าตนเองควรจะปฏิบัติงานข้อนี้มาก

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อ อำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง ส่วน ข้อ ทำรายงานเสนอกรมนั้น ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจที่จะกระทำได้ ตนเองจะปฏิบัติเป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายอื่นตนเองก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยลง

๔.๒ ก้านบุคลากร เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุดด้านบุคลากรของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารแล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๐ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และคิกต่อหน่วยงานผลิตบุคลากรที่มีผู้บริหารเห็นว่าควรปฏิบัติมากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าถ้าตนเองสามารถปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ได้ก็จะเป็นผลให้ห้องสมุดมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงคาดหวังไว้สูง

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อ พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรโดยเท่าเทียมกันนั้นผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง ส่วน ข้อ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น ผู้บริหารเห็นว่า ตนเองได้ปฏิบัติเป็นอันดับ

สุดท้าย สำหรับข้อที่ผู้บริหารคาดหวังว่าตนเองควรปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง คือ ให้หัวหน้าบรรณารักษ์มีส่วนคัดเลือกบุคคลากร และข้อที่ควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย คือ สอบสวนโทษผิดวินัยร้ายแรงของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

๔.๓ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารแล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด ๑๖ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๒ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมาก คือ เลือกสถาปนิก, ขอเอกสารตัวอย่างเกี่ยวกับครุภัณฑ์ห้องสมุดจากหน่วยงานอื่น, ให้บรรณารักษ์มีส่วนเลือกที่ตั้งอาคาร, สนับสนุนการปรับปรุงอาคารโดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง ซึ่งเป็นเรื่องสามัญสำนึกธรรมดาของคนทั่วไปที่มักจะคาดหวังไว้ว่าควรปฏิบัติงานต่าง ๆ ในระดับสูงอยู่เสมอ

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ สนับสนุนให้มีอาคารเป็นเอกเทศ ส่วนข้อเลือกสถาปนิกนั้น ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย

๔.๔ ด้านกิจกรรมและบริการของห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดด้านกิจกรรมและบริการของห้องสมุดของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารแล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด ๒๐ ข้อนั้นมีอยู่ ๑๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากคือ มีส่วนในการเลือกระบบการจัดหมู่หนังสือ, มีส่วนคัดเลือกวัสดุสิ่งพิมพ์ ร่วมในการวางนโยบายเลือกหนังสือ, มีส่วนในการวางระเบียบห้องสมุด, ส่งเสริมการยืมระหว่างห้องสมุด โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควรปฏิบัติให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจที่ตนเองจะกระทำได้จึงคาดหวังไว้สูง

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ ให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือ ส่วนข้อที่ได้ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ มีส่วนในการเลือกระบบการจัดหมู่หนังสือ สำหรับข้อที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองควร

ปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ สนับสนุนในการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ และข้อที่ผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ มีส่วนในการเลือกระบบการจัดหมู่หนังสือ ซึ่งตรงกับที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

๕. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาด หวัง ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์

๕.๑ คำถามการเงิน เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดคำถามการเงินของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์แล้วปรากฏว่า จากแบบสอบถามทั้งหมด ๑๓ ข้อนั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากคือ สนับสนุนอาจารย์ทำเงินพิเศษเพื่อการดำเนินงานห้องสมุด, จัดหาเงินพิเศษโดยติดต่อหน่วยงานอื่น, วางนโยบายเกี่ยวกับการเงิน, ทำรายงานเสนอกรม, โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง แสดงว่าหัวหน้าบรรณารักษ์กังวลความหวังไว้สูงว่าผู้บริหารจะต้องปฏิบัติในระดับมากที่สุดจึงจะช่วยให้ห้องสมุดได้เงินเพียงพอที่จะดำเนินงานตามเป้าหมายได้ ซึ่งความคาดหวังนี้หัวหน้าบรรณารักษ์อาจจะไม่ใ้ค่านิ่งว่าผู้บริหารมีอำนาจและเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติงานหรือไม่

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ ให้โอกาสแก่บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในการตั้งงบประมาณห้องสมุด อาจกล่าวได้ว่า เรื่องนี้ผู้บริหารได้ปฏิบัติมากจนเป็นที่น่าพอใจตามเกณฑ์ที่ระบุในมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนข้อที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ สนับสนุนอาจารย์ทำเงินพิเศษเพื่อการดำเนินงานห้องสมุด สำหรับข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ อ่านความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน และข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ ทำสถิติการเงินของห้องสมุด โดยเห็นว่า เรื่องนี้ควรเป็นหน้าที่ของหัวหน้าบรรณารักษ์มากกว่า เพราะในมาตรฐานห้องสมุดได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้ว

๕.๒ คำถามบุคลากร เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในการดำเนินงานห้องสมุดคำถามบุคลากรของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของ

หัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นเมื่ออยู่ ๑๘ ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากคือ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์, ศึกษาค้นคว้างานผลิตบุคลากร, ให้บรรณารักษ์เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง เพราะหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด จึงควรมีอำนาจในเรื่องเหล่านี้มาก

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ ให้บรรณารักษ์มีส่วนคัดเลือกบุคลากรห้องสมุด จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติเหมาะสมแล้ว ส่วน ข้อ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้าย สำหรับข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งคือ ข้อ ให้บรรณารักษ์เข้าฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งเรื่องนี้ถ้าปฏิบัติได้ก็จะช่วยให้บรรณารักษ์มีความรู้ทันสมัย รู้เทคนิคใหม่ ๆ ที่จะช่วยในการดำเนินงานห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น และข้อที่ผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้าย คือ ข้อ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งตรงกับที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

๕.๓. ค่านาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุดค่านาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๑๖ ข้อนั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อ ที่มีความแตกต่างกันมากคือ ข้อ เชิญผู้อำนวยการร่วมปรึกษาในเรื่องครุภัณฑ์ และ ข้อ ให้บรรณารักษ์ร่วมเลือกที่ตั้งอาคาร โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติ ให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง แสดงว่าหัวหน้าบรรณารักษ์ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนอาคารห้องสมุดตามที่ระบุไว้ในมาตรฐาน

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง และอันดับสองตามลำดับ คือ ข้อ สนับสนุนให้มีอาคารเอกเทศ และ ข้อ สนับสนุนซื้อครุภัณฑ์ใหม่ ๆ ส่วนข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงเป็น

อันดับสุดท้ายคือ ข้อ เชิญผู้อำนวยการมาร่วมปรึกษาในเรื่องครุภัณฑ์ห้องสมุด ซึ่งถ้ากรรมการฝึกหัดครูได้มอบอำนาจโดยตรงแก่ผู้บริหารวิทยาลัยแล้ว ผู้บริหารอาจจะมีโอกาสเชิญผู้อำนวยการมาร่วมปรึกษาก็ได้ สำหรับข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง และอันดับสองตามลำดับ คือ ข้อ สนับสนุนให้มีอาคารเอกเทศ และ ข้อ สนับสนุนซื้อครุภัณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งความคิดเห็นนี้ตรงกับที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง ส่วนข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้ายคือ ข้อ เขียนจดหมายขอคำแนะนำเกี่ยวกับครุภัณฑ์ห้องสมุด เพราะควรเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์เป็นผู้ติดต่อคัดเลือกครุภัณฑ์ห้องสมุดเสนอผู้บริหารมากกว่า

๕.๔ ค่านิยมและบริการของห้องสมุด เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการดำเนินงานห้องสมุดค่านิยมและบริการของห้องสมุดของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของหัวหน้าบรรณารักษ์แล้ว ปรากฏว่า จากแบบสอบถาม ๒๐ ข้อนั้นทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๕๕ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากคือ สรรวจตรวจสอบวัสดุสิ่งพิมพ์ใหม่มีความเหมาะสม, สร้างความสัมพันธ์กับสำนักพิมพ์, ให้บริการห้องสมุดย่อย ๆ, ศึกษาสำรวจความสนใจในการอ่าน, ส่งเสริมการยืมระหว่างห้องสมุด, ร่วมกับบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมพิเศษ, กระตุ้นให้อาจารย์และนักศึกษาใช้บริการของห้องสมุด โดยที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่จริง เพราะเห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของวิทยาลัย ถ้าผู้บริหารได้เข้ามามีส่วนร่วมมากก็จะเป็นแนวทางให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม

จากการวิจัยพบอีกว่า ข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ข้อ ให้ความสะดวกในการจัดหาหนังสือ แสดงว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติเรื่องนี้เหมาะสมแล้ว ส่วนข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงเป็นอันดับสุดท้ายคือ ข้อ มีส่วนในการเลือกระบบการจัดหมู่หนังสือ สำหรับข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ข้อ กระตุ้นให้อาจารย์-นักศึกษาใช้บริการ ส่วนข้อที่หัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติเป็นอันดับสุดท้ายคือ ข้อ มีส่วนในการเลือกระบบการจัดหมู่หนังสือ ซึ่งตรงกับที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

สรุปแล้ว ผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานห้องสมุดของผู้บริหารในแง่ที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยไม่สอดคล้องกัน โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าตนเองได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหัวหน้าบรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารได้มีบทบาทที่ปฏิบัติจริงโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะต่างกลุ่มต่างมีบทบาทไม่เหมือนกัน และต่างกลุ่มต่างมีความรู้ความเข้าใจในงานกันคนละด้าน ดังนั้นผลที่ได้จากการประเมินจึงแตกต่างกันบ้าง

นอกจากนี้จากการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่คุณบริหารควรปฏิบัตินั้นยังได้พบอีกว่า ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าบรรณารักษ์ต่างก็คาดหมายคล้ายคลึงกันว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติงานห้องสมุดด้านต่าง ๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยทั่วไปแล้วงานภายในห้องสมุดนั้นบรรณารักษ์ควรเป็นผู้ปฏิบัติมากที่สุด เพราะบรรณารักษ์เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในงานเหล่านั้นโดยเฉพาะ งานต่าง ๆ ที่บรรณารักษ์ควรปฏิบัติมีดังนี้ งานเทคนิคและงานบริการของห้องสมุด, การวางแผนนโยบายบริหารงานห้องสมุด, กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของห้องสมุด, จัดระบบบริหารงานภายในห้องสมุด, จัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานแผนกต่าง ๆ, พิจารณาค่าความชอบของบุคลากรห้องสมุด, ทำรายงานห้องสมุดเสนอผู้บริหาร, จัดเตรียมงบประมาณเพื่อการดำเนินงานห้องสมุด, ร่วมวางแผนผังอาคารห้องสมุด ตลอดจนการที่มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย และร่วมในคณะกรรมการห้องสมุด

แต่ตามสภาพเป็นจริงในวิทยาลัยครูนั้น หัวหน้าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานเทคนิค, การให้บริการและจัดกิจกรรมของห้องสมุดเท่านั้น เพราะงานบางอย่างเป็นงานที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดไว้แล้ว และจะต้องปฏิบัติตามนโยบายของกรรมการฝึกหัดครูด้วย เช่น เรื่องงบประมาณ บุคลากร และอาคารสถานที่ เป็นต้น และหัวหน้าบรรณารักษ์หลายแห่งที่เป็นเพียงลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งมีอำนาจไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานบางอย่างตามระเบียบราชการ ดังนั้นหัวหน้าบรรณารักษ์จึงต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดมาก และหัวหน้าบรรณารักษ์ ตลอดจนอาจารย์อื่น ๆ ในวิทยาลัยครูบางแห่งยังมีค่านิยมแบบเก่าที่เชื่อว่าผู้บริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของวิทยาลัยจะต้องเป็นผู้มีอำนาจในการปฏิบัติงานทุกด้านโดยไม่เข้าใจใน

ระบบการบริหารงานว่างงานต่าง ๆ ได้มอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องที่ผู้บริหารจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมมาก นอกจากนี้หัวหน้าบรรณารักษ์วิทยาลัยครูบางแห่งมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ไม่กล้าที่จะตัดสินใจในงานบางอย่างจึงหวังความช่วยเหลือจากผู้บริหารมาก

จากเหตุผลดังกล่าวย่อมแสดงว่าหัวหน้าบรรณารักษ์ยังเห็นว่าผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจากการวิจัยของมัลเลนก็สนับสนุนความคิดเห็นนี้ มัลเลนพบว่าห้องสมุดมีปัญหาหนึ่งในหลายปัญหา คือ เรื่องเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากผู้บริหารระดับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ อย่างไรก็ตามถ้าหัวหน้าบรรณารักษ์พยายามปฏิบัติงานห้องสมุดด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน และพยายามหาวิธีกระตุ้นให้ผู้บริหารได้เข้าใจในงานส่วนที่หัวหน้าบรรณารักษ์ต้องการให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมแล้ว ผู้บริหารย่อมเห็นความสำคัญและเต็มใจที่จะสนับสนุนให้ห้องสมุดดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ การวิจัยนี้ยังพบอีกว่า ผู้บริหารเองก็คาดหวังว่าตนเองควรจะมีส่วนร่วมบทบาทในการดำเนินงานห้องสมุดในระดับมาก เพราะในปัจจุบันวิทยาลัยครูต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะขยายการศึกษาในระดับสูงยิ่งขึ้นตลอดจนให้บริการทางวิชาการแก่สังคมมากขึ้น ดังนั้นห้องสมุดจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อวิทยาลัยมากขึ้นด้วย ถ้าห้องสมุดไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควรก็อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ ดังนั้นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในวิทยาลัย จึงคาดหวังไว้ว่าตนเองจะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานห้องสมุดทุกด้านให้มากขึ้น ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานมากอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานห้องสมุดทุกด้านเพราะงานบางอย่าง

Benet Curtis Mallen, "A Survey of Problems Practices and Conditions Affecting the Use of Library in Instruction in North Central Association Schools in Missouri", Dissertation Abstracts, 1512, 400-401 A, August, 1967.

นั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าบรรณาธิการซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะแล้ว ซึ่งผลจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานห้องสมุดวิทยาลัยครูนั้นยังไม่มี การกำหนดอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าบรรณาธิการ และบุคลากรห้องสมุดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่ไ้ระบุขอบข่ายของงานห้องสมุดที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้ผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการสับสนว่าตนเองจะต้องปฏิบัติงานอะไร และตนเองมีอำนาจแค่ไหน ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าบรรณาธิการ พบว่ายังมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขหลายประการ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงงานบางประการดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินงานต่อไป

ก) การเงิน

๑. เรื่องสำคัญที่ผู้บริหารควรตระหนักมากที่สุด คือ การอำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน เพราะเป็นเรื่องที่จะช่วยให้การดำเนินงานห้องสมุดคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารควรประสานงานกับฝ่ายการเงินในการกำหนดขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน ให้มีความสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติมากที่สุด

๒. ผู้บริหารควรดำเนินการสำรวจความต้องการทางการเงิน เพราะจะเป็นแนวทางทำให้ทราบว่าควรจัดสรรเงินงบประมาณห้องสมุดมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารอาจมอบหมายให้หัวหน้าบรรณาธิการกำหนดรายค่าใช้จ่ายเงินตามความต้องการของห้องสมุดเสนอผู้บริหารไว้ล่วงหน้าเพื่อผู้บริหารจะได้สนับสนุนให้ห้องสมุดได้เงินงบประมาณตามที่ต้องการ

๓. ผู้บริหารควรหาเงินพิเศษด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้บรรณาธิการร่วมมือกับอาจารย์ หรือนักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าห้องสมุด และอาจติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยงาน, ร้านค้า, สถาบันต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อให้ห้องสมุดได้เงินเพียงพอตามที่ต้องการ เพราะห้องสมุดจะสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดีถ้ามีงบประมาณเพียงพอ

๔. ผู้บริหารควร เสนอให้หัวหน้าบรรณารักษ์เป็นกรรมการในคณะกรรมาธิการประจำวิทยาลัยฯ เพื่อหัวหน้าบรรณารักษ์จะได้มีโอกาสชี้แจงรายการค่าใช้จ่ายเงินพร้อมเหตุผลในการของบประมาณต่อคณะกรรมาธิการ

๕. หัวหน้าบรรณารักษ์ควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับฝ่ายต่าง ๆ เช่น หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา และฝ่ายการเงินของวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อขอความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณห้องสมุด

ค่านมุลลากร

๖. ผู้บริหารควรสำรวจสภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของมูลลากรห้องสมุด เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้มูลลากรปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นด้วยความเต็มใจและมีมีความสุขในการทำงาน ผู้บริหารอาจจะมอบหมายให้หัวหน้าบรรณารักษ์หรือแผนกวิชาของวิทยาลัยออกแบบสอบถามสำรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของมูลลากรห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนตำแหน่งงานภายในห้องสมุดตามความพอใจของมูลลากร ให้บรรณารักษ์ได้ทำงานเต็มเวลาโดยไม่ต้องสอน และเพื่อจัดสวัสดิการต่าง ๆ จัดสถานที่ทำงานให้สะดวกสบาย ฯลฯ

๗. ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่บรรณารักษ์ในการเข้าประชุมและฝึกอบรมในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์อย่างน้อยปีละครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพราะการเข้าร่วมประชุมและอบรมอยู่เสมอจะช่วยให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และจะก่อให้เกิดความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ รู้เทคนิคใหม่ ๆ เกี่ยวกับงานห้องสมุด นอกจากนี้อาจจะช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น สำหรับการฝึกอบรมเฉพาะกลุ่มวิทยาลัยครูนั้น ผู้บริหารแต่ละวิทยาลัยควรร่วมมือกันโดยอาจจะจัดในระหว่างปิดภาคเรียน และหมุนเวียนให้แต่ละวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินงาน

ค่านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ห้องสมุด

๘. กรรมาธิการฝึกหัดครูควรเร่งดำเนินการสรรหางบประมาณในการก่อสร้างอาคารห้องสมุดวิทยาลัยครูทุกแห่งให้เป็นอาคารเอกเทศ

๙. กรมการฝึกหัดครูควรให้อำนาจแก่ผู้บริหารในการปฏิบัติงานด้านอาคาร
ห้องสมุด ตั้งแต่การวางแผนขั้นต้นและร่วมออกแบบแปลน การเลือกสถาปนิก การเชิญ
ผู้อำนวยการมาร่วมปรึกษา ตลอดจนการเขียนจดหมายขอคำแนะนำจากหน่วยงานอื่น เพื่อ
ให้ได้อาคารที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและเหมาะสมกับท้องถิ่น มิใช่สร้างเป็นแบบ
เดียวกันทุกแห่งดังที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

๑๐. ผู้บริหารควรให้หัวหน้าบรรณารักษ์ร่วมในการวางโครงการก่อสร้าง
และปรับปรุงห้องสมุดเพื่อให้ได้อาคารห้องสมุดที่ดีที่สุดและตรงตามความต้องการของ
บรรณารักษ์ที่สุด

ค่านิจกรรมและบริการของห้องสมุด

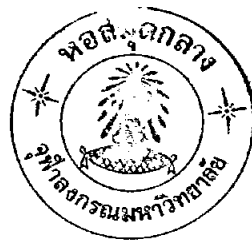
๑๑. กรมการฝึกหัดครูควรกำหนดขอบข่ายของงานห้องสมุดที่ผู้บริหารควร
ปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร อาจกำหนดไว้ในมาตรฐานห้องสมุดวิทยาลัยครู

๑๒. ผู้บริหารควรที่จะวางมาตรการในการกระตุ้นให้อาจารย์และนักศึกษา
ในการใช้บริการของห้องสมุด เพราะผู้บริหารมีโอกาสประชุมและพบปะกับ อาจารย์
นักศึกษา และบรรณารักษ์ได้สะดวก ผู้บริหารอาจจะประชาสัมพันธ์งานห้องสมุดใน
ระหว่างการประชุมอาจารย์ หรือการประชุมนักศึกษา เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์และ
นักศึกษามีความสนใจและเห็นความสำคัญของห้องสมุดต่อการเรียนการสอน

๑๓. เพื่อให้ผู้บริหารได้สนับสนุนในการปรับปรุงห้องสมุดให้ได้มาตรฐานตาม
ที่กำหนดไว้ หัวหน้าบรรณารักษ์จึงควรเสนอมาตรฐานห้องสมุดที่เหมาะสมกับสภาพวิทยาลัย
ให้ผู้บริหารทราบ หรืออาจจะจัดให้มีการสัมมนาร่วมกันระหว่างผู้บริหารและหัวหน้า
บรรณารักษ์ เพื่อกำหนดมาตรฐานห้องสมุดที่สามารถปฏิบัติได้จริงไว้เป็นแนวทางในการ
ปฏิบัติงานต่อไป

๑๔. เพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจในงานห้องสมุดและสนใจที่จะสนับสนุนในกิจการ
ห้องสมุด บรรณารักษ์จะต้องเป็นฝ่ายกระตุ้นให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องเป็นแนว
เดียวกัน ดังนั้นบรรณารักษ์จึงควรปฏิบัติดังนี้

๑๔.๑ บรรณารักษ์จะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บริหารระดับต่าง ๆ

๑๔.๒ บรรณารักษ์จะต้องมีความออกทนในการแนะนำให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในงานห้องสมุด

๑๔.๓ บรรณารักษ์จะต้องเป็นฝ่ายเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุดให้ผู้บริหารทราบและชี้แจงเหตุผลให้ผู้บริหารเข้าใจ ถ้าผู้บริหารมีความคิดเห็นขัดแย้งกับบรรณารักษ์ บรรณารักษ์ควรที่จะรับฟังข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่จนเป็นที่พอใจของผู้บริหาร. เพราะถ้าผู้บริหารได้เข้าร่วมในการวางโครงการ ก็จะมีความรู้สึกว่าเป็นงานของตนเองที่จะต้องปฏิบัติให้สำเร็จจูล่วงไปด้วยดี

๑๔.๔ งานห้องสมุดค่านิดที่บรรณารักษ์เห็นว่าผู้บริหารควรมีส่วนร่วมมาก บรรณารักษ์ควรที่จะนำเสนอถึงตัวผู้บริหารโดยตรง

๑๔.๕ บรรณารักษ์ควรจัดบริการพิเศษสำหรับผู้บริหาร เช่น ให้บริการข่าวสารทันสมัย เสนอรายชื่อหนังสือใหม่ในสาขาวิชาที่ผู้บริหารสนใจ และเสนอสารสังเขปของบทความในวารสารถึงตัวผู้บริหาร เป็นต้น

๑๔.๖ ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการห้องสมุดประจำวิทยาลัย โดยให้ผู้บริหารวิทยาลัยเป็นประธานโดยตำแหน่ง และบรรณารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนกรรมการอื่น ๆ นั้น อาจจะแต่งตั้งจากหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา และอาจารย์ประจำในวิทยาลัยครู และควรให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

๑. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงผู้บริหารทุกระดับ ดังนั้นจึงควรวิจัยให้ละเอียดลึกซึ้ง โดยขยายขอบเขตไปถึงผู้บริหารระดับหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ฯลฯ เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารวิทยาลัยครูในการบริหารงานห้องสมุดตามความคิดเห็นของผู้บริหารระดับต่าง ๆ

๒. ควรวิจัยบทบาทผู้บริหารในการบริหารงานห้องสมุดในระดับมหาวิทยาลัย โดยให้อธิการบดี คณบดี และหัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะต่าง ๆ เป็นกลุ่มประชากร เนื่องจากการบริหารงานของมหาวิทยาลัยและของวิทยาลัยครูมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ดังนั้นการวิจัยนี้จะทำให้ทราบว่าผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้มีส่วนในการดำเนินงานห้องสมุดมากน้อยเพียงใด และมีอุปสรรคใดบ้างที่ควรแก้ไข

๓. วิจัยเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารวิทยาลัยครูกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการบริหารงานห้องสมุด โดยให้อธิการวิทยาลัยครู อธิการบดีมหาวิทยาลัย และคณบดีคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มประชากร เนื่องจากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้นการบริหารงานห้องสมุดจึงควรที่จะคล้ายคลึงกัน การวิจัยนี้จะทำให้ทราบว่าบทบาทของผู้บริหารวิทยาลัยครู และผู้บริหารมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไรบ้าง และบทบาทใดบ้างที่ควรแก้ไขต่อไป

๔. ควรวิจัยบทบาทผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนระดับประถมศึกษาในการบริหารงานห้องสมุด โดยให้ผู้อำนวยการ หรือ อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนต่าง ๆ เป็นกลุ่มประชากร เนื่องจากวิทยาลัยครูเป็นสถาบันผลิตครูและครูบรรณารักษ์แก่โรงเรียนต่าง ๆ ดังนั้นการวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางในการวางหลักสูตรของวิทยาลัยครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและฝึกครูบรรณารักษ์ให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยได้เป็นอย่างดี